

הגהות הב"ח

גליון הש"ס

מוסף רש"י

מעלמו יודע (בר"ה ע"ג)
 אפי"ש הנדב יצטרף אל
 יגלה שגבר אלף אל שן
 יגלה הוא ואם לא יגלה
 שערפס (תבוחות ט"ז וכע"ז)
 דבראית דר (הר) ואלו
 הדואי לא אמרה אלו
 הפימטס על היודע סו ושר
 אפי"ה, אלף אלף אלף
 אלף לו אנכי הרה, אם יודע
 יודע הוא ואלו אשפר ואלו
 אלפין פיו (דברכות ע"ג)
 יוסף שקדש ש"ש
 בסור, שמימלע
 כהריו והעדר על עמס
 וכשם את יצרו (לקמן ע"ד)
 יהודה שקדש ש"ש
 דבריהם, על ש"ש

את הדבר: **בהכר בישר אל אביו.**
דבר שנלעגער בו ובהכר בשרוהו:
מנא ידע. שממנו היא מעוברת שמה
אף אחרים באו עליה: **ויאמר.** בת
קול אמרה: **כבושים.** דברים עלומים
שגגורו מלפני שינאו מוזו מלכים ואי
אפשר לזאת אלא מיהודה דכתיב

וְיָמַר מֶלֶךְ הַמֶּלֶךְ שְׁנֵאמַר וְיֹאבֵשׁלֹם לֹא
חָזַק כִּי כָבֵד עָלָיו וּגְלָחוּ וּשְׁקַל אֶת
שֵׁי צִיפּוּרֵי שׁוֹקֵלִים בֶּה לְפִיכָךְ
עַל הַפֶּרֶד יִבְאֵה הַפֶּרֶד תַּחַת
הַפֶּרֶד אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ עֵבֶר [שְׁקַל
שְׁאוֹל מִתַּחְתּוֹ] וְיִדְרֹג הַמֶּלֶךְ
לֹא] מִי יֵת מוֹתִי אֲנִי תַּחְתִּיךְ
אֲבִשְׁלֹם בְּנֵי בְנֵי הַנִּי תִמְנִיָּה וְ
רִיב רִישִׁיָּה לִגְבִי גּוֹפִידָה וְאִיכָא
וְאִמֵּר רִישׁ לְקִישׁ שְׁלָקָה מִקָּה
הַ עֲמוּקָה שֶׁל מִלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם
דְּכַתִּיב

מלמד שהקריא אברהם אברהם
הקב"ה בפה כל עובר ושם כיצד
לול ושתי עמדו לברכו אמר להם
נכלתם משל אלהי עולם אכלתם
וברכו למי שאמר והיה העולם
יה ויחשבה לזונה כי כסתה פני
ותה פניה חשבה לזונה א"ר אלעזר
יה בבית חמיה דא"ר שמואל בר
יונתן כל כלה שהיא צנועה בבירה
ויוצאין ממנה מלכים ונביאים
נביאים דכתיב ² חוון ישעיהו ב
ם מדוד ⁶ ואמר רבי לוי דבר זה
נו מאבותינו אמוץ ואמציה אחיה
וצאת היא מיתוצאת מיבעי ליה
לאחר שנמצאו סימניה בא סמא
גבריאול וקירבן היינו דכתיב
יונת אלם רחוקים לדוד מכתם
משעה שנתרחקו סימניה נעשירו
ת לדוד מכתם שיצא ממנה דוד
תם לכל דבר אחר מכתם שהית
שנולד כשהוא מהול דבר אחר
ם שבקמנותו הקמין עצמו אצ
מנוונו לכמוד תורה כך בגדולתו
יה אל חמיה לאמר לאיש אשה
כי הרה ותימא ליה מימר ⁷ אמרה
ר מזביה אמר רב ואמרי לה אמר
י בינא אמר רבי שמעון חסידא
מר רבי יוחנן משום ר' שמעון ב
לאדם שיפיל עצמו לתוך כביש
ילבין פני חבירו ברכים מגל
א א"ר חמא ברבי חנינא בהכר
ו בהכר כשהוא בהכר בישרה

בשערו וכו') ת"ר אבשלום בשר
והיה מקץ ימים לימים אשר יגמול
תנא אבן שאנשי מבריא וא
לפני עבדי דוד ואבשלום רוכב
ה ויותן בין השמים ובין הארץ
ישמעאל באותה שעה (ס) נבק
כתו בני אבשלום בני בני [אבנ
ק המלך קול גדול בני אבשלום
ניהם ואידך איכא דאמרי ד
לקח ויצב לו בחייו מאי לקח
וגו' א"ר חנינא בר פפא בעז

עומדים כפני פקוח
כוכבים וגילוי עריות
ז משום דעבירה הללנת
מפורשת בחזרה ולא נקט
המירוח המפורשות:
קול ואמר מני יצאו
שם. בשלחי מסכת
מסיק דהכי גמירי לה:
אגבי גופיה. תימה
מארי דלמר חזק
אזכורס אין לו חלק
א"כ סבירא ליה דקרב
גופיה ולא סבירא ליה
מארי דלמי מכל מקום
ה מדורי דגיהנם ואס כן
ז בדין אחו ואחיה
ג. לא חייב ליה מידוען
משיב אלא מלחם:

וְעַל־מִצְוַת דָּתָהּ. וְאִי
 קָשִׁיָּה הִיא אֲמָרוּ בְּחֻלְק
 (קד). בָּרַח מִזִּי אֲבָל
 בָּרַח בְּרַחֲמֵיכִי וְאִין מִיִּידִי
 דִּיהֶם מִנִּיל אִם יִשְׁמַעֲלִי
 עֲשׂו אֲבָל הֵן מִנִּיל אִם
 יִסְתָּרוּ שְׁלֹא מִנו אִם אֲמוּן
 אֲבָל־אֲשֶׁלֹּם נָעַל אִם שְׁלֹ
 שְׁהִירָג בְּמִיתָה מִשּׁוּנָה
 לֹא אֲבִי דִּוְמִיא דִּיהִיקִים
 שְׁסִיָּהָ כְּתוּב עַל גּוּלְגַּלְתָּ
 וְסִרַת וּפְסַרַת מִמֶּנּוּ לֹא־תֵר
 אֲמוּן וְעוֹד אֲשֶׁלֹּם לֹא
 כּוּכְבִּים אִי־נִי מִנִּי לְמִימֵר
 בָּל לֹא מִזִּי בָרַח הִיִּינוּ
 אֲבָל אִין מוֹעֲטִין מִלְּמִנּוּתוֹ
 בָּלֹא תַּחֲלָה אֲבָל תַּחֲלָה
 הִתְפַּלֵּל עַל אֲשֶׁלֹּם וְעוֹלָם

גדול ולא יסף: **אבשלום** נתנאל
יפה וגו' ובגלחו את ראשו (וגו')
ועו מאתים שקלים כאבן המלך
עקרו שנאמר ¹⁰ ויקרא אבשלום
אלה הגדולה ¹¹ ויאתו ראשו בא
עצא למיפסקיה ¹² תנא דבי רבי
עליית השער ויכך וכה אמר ב
גני בני והמלך לאט את פניו וי
שבעה דאסקיה משבעה מדור
זייתיה לעלמא דאתי ¹² ואבשלום
את מצבת אשר בעמק המלך

דלא חשיב ל

עצירות של
נפש עצולה

1. ויראה דודו ויחשבה
 לזונה כי נסתרה נפיה:
 בראשית לו טו
 2. חזן שיערהו בן אפרן
 שחזן חזק על הירדה
 וירשעלם בימי עזיהו
 יוחם אחז ויחזקוהו מלכי
 יהודה: שיערו א א
 3. הלא ממצאת דודא
 שלחא אל חמיה לאמר
 לאיש אשר אלה א
 אנכי הבר ויתאמר הבר
 אלי מלי והתחמת
 ויתפילים והמטה
 האלה:
 4. בראשית טו חס
 למצוא על ענת אדם
 וירקס לךוד נכתם
 באחו אתו פלשתים
 בגב:
 5. וישלחו אל בתות
 חסם ויבואו אל
 אביהם יאמריו זאת
 מצאתי הבר אנ הבת:
 טף דוד אים לא:

בראשית י"ב ו
6. ויבר יהודה ויזמר
צדקה ממני כי ען לא
נתתה לשלעל ולא
יסף עוד לערבתה:
בראשית לח כו
7. עררת ביהוסף שמו
בצאתו לארץ מצרים
שפת לא ידעתי אשעו:
תהלים פא ו
8. את הדברים אמר
דבר' ה' אל על קולכם
בה' מחול האש העקן
והצפול קול גורל אלה
יסף ויתכבד עש שני
לח אבנים וזבנם אלה
דברים ס"ה ז
9. ואבפחשתי לא יהיה
אש ישר בכל ישראל
לחל מאד מקב רגלו
עם קנזיו לא יהיה בו
זמם: שמאל ב' יד כה
10. ויבדד אבשלום
אשר ויהיה דבר ואבשלום

הכר נא
פני בוראך
רב חנין
לו אות א
ש"ש כפ
ממני יצ
שאני ממ
לדעתה א
בר אמי כ

התם *ק
היה איש
שער רא
נתלה ב
שוכב ה
ספסיר
ויעל ע
אבשלום
בני למה
דאמרי
רע לעצ
במק המלך כי אמר א
כי בעבור הוכיח מ
ילקא ללצמט על שמו
יקרא להי ד אבשלום ע
היום הזה
שמואל ב יח יח

תוספות שאנ
וכי משלי אכלתם הדר
ובכרו למי שאמר והיה
רע כי כמרהו שמו
זמו למרן כרצונ עד
אצרו להם אברהם פרע
מה אבשלום ושיתם
והיה אומר להם שהו
עלה למנן בורל הם ש
הוא

(א) עי' בהגהות הנ"ח דגם נרש"י ז"ל ב' הפירושים

שיצאו מזו מלכים ואי אפשר לצאת אלא מיהודה כדכתיב גור אריה יהודה כבושיו דברי סת' ל"ה.

במדבר והיה טורח גדול להביא שם המאכל והמשתה וכשראו כך כי היה רוצה אברהם שיפרעו הכל אז ברכו הקב"ה שלא ברצונם על מנת שלא יפרעו שום דבר: שכסתה פניה בבית חמיה אע"פ שהיה רגלו שובא חמך מזה רכך לומר אחרת הוא שפרע חמך צונטה הימה (ל) ל"א שיחמקה מזה רגליו

שיצאו מזו מלכים ואי אפשר לצאת אלא מיהודה כדכתיב גור אריה יהודה כבושיו דברי סת' ל"ה.

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כי נבא וכו'
גמול הס"ד ולח"כ מ"ה
נדונם במים כל הבן
הילוד וגו' הס"ד:
(ב) ד"ה יושבי וכו' יעקב
אדם גדול וכו' ישראל
לאמר אם נבק: (ג) ד"ה
שמעכנתו וכו' דמור מר
ביבמות כל העוסק:
(ד) תוס' ד"ה עלום וכו'
ברדיפה ולא בהרדגה:

מוסף רש"י

מדה טובה מרובה. רצה
מן, כחצרה, מה טוב
מזה, על היום הזה
מזה, עמדה טובה
מזה, שחש, לו טעם
לחיים, ומדת, פועלת
ואז אומר על שלום ועל
רעש, ירוש' ע.ו.
ומשפחות, טופרים.
ואז קהל משרה על טעם
בספר, בפרט יראה
כפי, לנפש, משה' ע.ו.
המה קרבים. וקרב
בני, על ימיו, וכמו ש
קיי חסות, וכו' וכו' של
דמיון, כי בני, שכל
רצון, על קרבים, הכא
עצם, אזי בית, רב, ומצו
(ישיבה) ולעצם הרבנים
למנוח, וכו' על ימיו, ש
ויו' עין אשר, עמדת, על
מלת ירוש' אומר, וכו'
אז יבית, אזי יעמוד, כי
רב עומד לפני כל היום,
ואמר, בספר, אשר
נכנס, על הנמשל, וכו'
היה, כל ישראל, אז נמשו
לכבוד, אלא שכן ידענו
במשה' ע.ו.
קולות, חבירים, וכו'
הוא כאלו, כב ועליו, מן
האזן, על ירוש' (שמות) וכו'
משה' ע.ו.
וכן ידעו, חס אומר
מן ידעו, חס אומר, כי
ידע, חס אומר, וכו'.

תוספות שאנץ

יעבץ אדם גדול היה
בחזרה. תחתיו מפרש
בספרי ששמעו תרועה בהם
סני י"א תחתיו על שם
שהיו יושבין בשערי (ב"ד)
(ירושלים) תחתיו זקני
שער. ששמונים שמעו
מצות אביהם דבני יונדב
כן רכב משחעי [קרא] והם
מבני בניו של יחור.
סוכנים על שהיו יושבין
בסוכות כדכתיב ונשכ
באלים. וקרי שמונה
סופרים והיו סנהדרין
(ל'): שמעונות לעליות

שעל ידי אותן הערים ואותה אירע להם. ולהאי לישראל לא הבניינים של כל אדם מסכנון

מקיס וגו'. הציב אבשלום אותה עצה וקיימה מלצת דבריו של
הקצ"ה כדמציב לעולם ה' דברך נצב (תהלים קיט). ויקרא למלצת על
גם לאותה רעה שתקרא על שמו. ויקרא לה יד אבשלום) כך היא
ונקראת: **וישלתו מעמק הדרון.** ביסוף משתעי קרא כששלתו

יעקב אלל אחיו והוא תחילת סיבת
יירדת ישראל למצרים: **על אופו**
לדיק שקדור בהכרון. אברהם: אינו
דיותר ממה שהוא מודד מודדים
כן. **בכאוסה מדס**. דוגמא מעין
אותו עין. ומיהו יומר ממה שגשה
משתלם דמדה טובה מרובה בתשלומין
ממדת פורענות: **אמור לחכמה**.
שהיא אלל הקצ"ה ומפיו שנאמר כי ה'
יתן חכמה מפיו דעת ותבונה (משל כ):
דלא ככיו וימת. מלך מצרים וימלוך
תחתיו אחר: **ונאכסס לנמישינ**.
לבקש לנו חכמה כנגדו: **במה**
גידונס. שלא יוכל לדון אותו צו
שישענו מדרכיו שגמד מדה כנגד מדה
לדור המבול ולאנשי כדוס: **כי באש**
ה' נאפס. וכן ישיב לנו גמול(ש):
שפלו. לקון יוד יעקב ניד (בראשית:
כב): **באוסה עס**. דנחמחמה לו:
יושכי יעבץ. תלמידי יעבץ. (ב) אדם
דגול בתורה היה דכמכיו (דה"א ד)
ויקרא יעבץ לחלחי ישראל אם
עבך בתכני תורה והרביית את
בצילי תלמידים וגו' יוצא אלס את
אשר שלל (תלמוד: ט). **פרעתיס**.

ממפרש בספרים) ששמעו תרועה כזה
לִיָּא תרעמים על שם שהיו
יוצאים בשערי ירושלים: **שמעמים.**
ששמעו מלוא אביהם. דבצני יונדב
בן רבב משעתי קרא והם היו מבני
דבצני של יתר דכמפרש ואזיל המה
הקנים: **סוכמים** על שם שהיו
יושבים בסוכות בדכתיב (ירמיה לה)
ונשצ בזהלים. וקרי להו משפחת
סוכרים דהיינו סנהדרין וכן תרעמים
וקרי עשר: **ועלינו מן הרצץ מבני**
ליה. יגרשונו מן הארץ מאי ועלה
הלואי שיֵאָא שוניהים מלרנא הוואל
ירחאים מפניהם: **מלנן.** כמין דפוס
שבצו עושין הלכנים שממלאין אותם
מיטו ומחלליין אותם והיא הלכנה:
טעו לו לפרעה. דעליה קרי קרא
ומיניה סליק ויֵאָמר אל עמו וגו'
הבה נתחכמה לו וגו' וישינו עליו
משרי תמים: **אסמנים.** מחפוק
ויאֵינו יכול לעשות מלחכה: **שרי**
מסמנים דבר שמשים. רידו של שמה
מסמנים גילין ומשמים לעבודה. אותם
ממלנן שחלו לו היה לישראל רידו
של השמה: **למען עונוהו לפרעה.**
שבשציל סבלותם ד'ישראל שינו שם
לסבול: **שמשכנו את כעליהן.**
שעל ידי אותם הערים ואותם עבדה
שמשכנו מלרס ליתבע צדי:

ממסכנות. מדללות. כדכתיב
ויעלו את מזרימם ונשזיל עבודה
ווארע להן. ולהאי לישא לא
גריסין דאמר מר (א) כל העוסק
בצנין מתמסכן. ומאן דגריס לא
מתרמגמין להך דרב ושמואל נמי
אכל צניינים של כל אדם מסכנות
שומים שופל מהבזין ומת) ממסכנות
מבזיא את האדם לירי עיניו
דאמר מר כל העוסק בצנין מת-
רמא נופל: פי הכסוס בולעו.
רבה חמדי וכן יפרוך: ויקולו ה

שוכתים המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רבך
בסבלם ויבי ערי מסנות לפריעה את פתם ואת

דכתיב¹ 'הנני מקים עליך רעה מבידך כיוצא
בדברך אתה אומר² וישלחיו מעמך חברון
א"ר חנינא בר פפא בעצה עמוקה של אותו
צדיק שקבור בחברון דכתיב³ ידוע תדע כי
גד יהיה ויעך⁴ כי אמר אין לי בן ולא הווי ליה
בני והכתיב⁵ וילדו לאבשלום שלשה בנים
ובת אחת אמר רב יצחק בר אבדימי שלא
היה לו בן הגזן למלכות רב חסדא אמר
גמירי כל השורף תבואתו של חברי אינו
ממית בן ליורשו ואיהו קלייה לדיואב דכתיב
ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי
ולו שם שעורים לכו והציתוה באש ויציתו
עבדי אבשלום את החלקה באש: וכן לענין
הטובה מרים וכו': מי דמי התם חדא שעתא
הכא שבעה יומי אמר אביי אימא ולענין
הטובה אינו כן א"ל רבא הא וכן לענין
הטובה כהני אלא אמר רבא הכי כהני וכו'

וְלֹא־יָצֵאתָ מִן הַבַּיִת וְהָעוֹלָם⁽⁶⁾ מִדְּרָכָיו
דְּכָתִיב⁽⁷⁾ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵינוּ בְּחַק פְּסוּקֵי חֶזֶק כִּי
דְּכָתִיב⁽⁸⁾ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵינוּ וְיִתְצַב גּוֹ' אֲחוּתוֹ דְּכָתִיב⁽⁹⁾ יִשְׂרָאֵל
דְּכָתִיב⁽¹⁰⁾ מִרְחוק ה' נִרְאֶה לִי לִדְרֻעַ⁽¹¹⁾ דְּכָתִיב⁽¹²⁾ יִשְׂרָאֵל
אַל־הִיךְ שׁוֹאֵל מִעֲמֵךְ יַעֲשֶׂה דְּכָתִיב⁽¹³⁾ כִּי לֹא יַעֲשֶׂה
לוֹ ה' שְׁלוֹם⁽¹⁴⁾ וְיוֹקֵם מֶלֶךְ חֹדֶשׁ גּוֹ'⁽¹⁵⁾ רַב וְשִׁמוּאֵל
שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ גִזְרֹתָיו מֵאֵן דֹּאמֵר חֹדֶשׁ מִמֶּשׁ דְּכָתִיב
גִּזְרֹתָיו דְּלֹא כָתִיב וְיִמָּלֵךְ⁽¹⁶⁾ אֲשֶׁר לֹא יִדְרִיעַ
לִיה כֹּלל⁽¹⁷⁾ וְיֹאמֵר אֵל עֲמֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי
תַּחֲלִילָה לְפִיכֶךְ לָקַח תַּחֲלִילָה הוּא הַתַּחֲלִיל בַּעֲצֵה
לְפִיכֶךְ לָקַח תַּחֲלִילָה דְּכָתִיב⁽¹⁸⁾ וְכֹכֶה וְבַעֲמֵךְ ו
לְהֵלֶם מִיבְעֵי לִיה א"ר חֲמַא בְּרַבִּי חֲנִינָא בָאוּ ו
נִגְדוֹנָם נִדְוֹנָם בָּאֵשׁ כָּתִיב⁽¹⁹⁾ כִּי הִנֵּה ה' בָּאֵשׁ יִבְאֵר
וְיִבְחָרֵב כָּתִיב⁽²⁰⁾ [וְיִבְחָרֵבוּ אֶת כָּל בָּשָׂר] אֲלֵא בִּי
הַקֶּבֶץ⁽²¹⁾ שְׁאִינוּ מְבִיא מְבֹל לְעוֹלָם שְׁנֹאמֵר⁽²²⁾ כִּי
שְׁשַׁעֵל כָּל הָעוֹלָם כּוֹלוּ אִינוּ מְבִיא אֲבָל עַל אוֹמְטָא
אִינוּ מְבִיא אֲבָל הֵן בָּאִין וְנוֹפְלִין בְּתוֹכוֹ וְכֵן הוּא
וְהִינֵנוּ דֹא"ר אֲלַעֲזֹר מֵאִי דְּכָתִיב⁽²³⁾ כִּי בִדְרָב אִי
יִבְהֵב נִתְבַּשְׁלוּ⁽²⁴⁾ מֵאִי מִשְׁמַע דִּהְיֵי וְדוֹ לִישָׁנָא דְּקִדְרָא
וְדֹא"ר חִיָּיא בְּרַ אָבָא א"ר סִימְאִי שְׁלֹשָׁה הֵיוּ
בְּלַעַם שִׁיעִין נִהְרַג אוֹיֵב שֶׁשֶׁתֶּק נִידוֹן בִּיסוּר
שִׁישִׁיבּוּ בְּלִשְׁכַּת הַגִּזִּית שְׁנֹאמֵר⁽²⁵⁾ וּמִשְׁפָּחוֹת
שֶׁשֶׁמַּעֲתִים סוֹכְתִים הֵמָּה הַקִּנִּים הַבָּאִים מִחֻמַּת
חֶתָן מִשֶּׁה גּוֹ'⁽²⁶⁾ וְנִלְחַם בְּנוּ וְעֵלָה מִן הָאָרֶץ
וְכִכְהֵנָּא כְּאֵדָם שְׁמַקְלָל אֶת עֲצֻמוֹ וְתוֹלָה קָלְלָתוֹ
עֲלֵיהֶם מִיבְעֵי לִיה תָּנָא דְּבִי ר' אֲלַעֲזֹר בְּר' שְׁמִי
לְפִרְעָה בְּצוּאָרוֹ וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁאֵי
כִּלּוֹם אִיסְמָנִים אֲתָה יוֹתֵר מִפִּרְעָה שְׂרִי מִסִּים
כִּסְבִּילוֹתָם [עֲנוֹתָם מִיבְעֵי לִיה] לְמַעַן עֲנוּתוֹ
עָרִי מִסְכְּנוֹת לְפִרְעָה רַב וְשִׁמוּאֵל חֵד אֲמַר
שֶׁמִּסְכְּנוֹת אֶת בְּעִלְיָהן דֹּאמֵר מֶר⁽²⁷⁾ כֹּל הָעוֹסֵף
רַעְמָסֶס רַב וְשִׁמוּאֵל חֵד אֲמַר פִּיתוּם שְׁמָה וְלֹא
רָאִשוּן⁽²⁸⁾ מִתְרוֹסֶם חֵד אֲמַר רַעְמָסֶס שְׁמָה וְלֹא
רָאִשוּן פִּי תְהוּם בּוֹלְעוֹ⁽²⁹⁾ וְכֹאשֶׁר יַעֲנוּ אוֹתוֹ כֵּן
מִיבְעֵי לִיה אֲמַר ר"ל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִבְּשֶׁרְתָן כֵּן יִי
יִשְׂרָאֵל מִלְּמֹד שֶׁהוּי דְּרומִין בְּעִינֵיהֶם כְּקוֹצִים⁽³⁰⁾

[illegible]

שְׂמֵרַת פִּוְרְעוֹנוֹת. וְאִתָּהּ הֵא מְזִילוֹ
 הֵא מִמַּדַּת טוֹבָה דְּכִמְצִי אֲרֵכֶה יִרְדּוּף
 (דְּרֵיבִיס לִב) גְּבִי מַדַּת פִּוְרְעוֹנוֹת וְגִבִּי
 מַשְׁמָה מֵאֵל (יִקְרָא כו) וְיִזְל דַּעֲדִין גְּבִי
 מַדַּת פִּוְרְעוֹנוֹת מִיִּירִי (ו) רְדִיפָה וְכֵס
 חֲרִיגָה אֲזֵל הֵכָּא דְּכִמְצִי וְרַפְּסוּ מֵאֵס
 מַשְׁמָה סִפְּאָה דְּקִרְאָה וְפִלְסוּ אֲרִיבִיס
 לְפִנִּיסַּם לְחֲרַב. מִסְּפֵר אֲרִיבִיר:
 (סִפְּרִים) הַמַּתִּיבָה לְמַשְׁה שְׁעָה אַחַת.
 לְאֹה דּוֹקָא נֶקֶט שְׁעָה אֲלֵא
 שְׁלִישׁ שְׁעָה אֹה רְבִיעַ דְּקִתְּנִי בְּחֻסְפָּא
 מַדַּת טוֹבָה מְרוֹבָה מִמַּדַּת פִּוְרְעוֹנוֹת
 עֵל אַחַת חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲזֵל קִשְׁי לְרַבִּי
 וְהֵא מַחֲמִלִּיס נִפְרַע מֵהֵס יוֹס לְשִׁנָּה
 יוֹס לְשִׁנָּה אֵס כֵּן הִיתָה מְרוֹבָה
 מִמַּדַּת פִּוְרְעוֹנוֹת מִמַּדַּת טוֹבָה שֶׁל
 מִמִּירִיס (ו) וְעוֹד צִפִּ"ק דְּחִיגָה (דף ה:)
 דְּרַשׁ רַבִּי יוֹחָן אוֹתִי יוֹס יוֹס יִרְדּוּשׁוֹן
 שֶׁבֶל הַעוֹסֵק בְּתוֹרָה אֲפִילוּ יוֹס אֶחָד
 בְּאִילוּ עוֹסֵק כָּל הַשָּׁנָה כֹּלָּה וְכֵן
 בְּמַדַּת פִּוְרְעוֹנוֹת כְּמִצִּי (בְּמַדְנִי יד)
 בְּמִסְפֵּר הַיְמִיִּם אֲשֶׁר תִּרְכֵּשׁ אֵת הָאָרֶץ
 מ' יוֹס וְגו' אֲלֵמָּה דִּבְי הַדְרִי יִנְיָו:
 שְׁהִיתָה

ובזה מרובה ממדת פורענות
על שם שכונה נאמר ותתצב
ר' לחכמה אחותי את מרחוק
ל' דעות ה' מה דכתיב¹² מה ה'
[אלהים דבר לו דכתי'¹⁴ ויקרא
חד אמר חדש ממש וחד אמר
חדש ומאן דאמר שנתחדשו
ת' יוסף הוה דמי כמאן דלא
יאל' תנא הוא התחיל בעצה
ל' עבדיך¹⁸ הבה נתחכמה לו
בם למושיעין של ישראל כמה
כתיב²⁰ כ' באש ה' נשפט וגו'
וגדונם במים²¹ שכבר נשבע
נח וזאת לי וגו' והן אינן יודעין
אחת הוא מביא אי נמי הוא
אומר²² ומצרים נסים לקראתו
ודו עליהם בקדירה שבישלו
הוא דכתיב²⁴ ויוד עקב נזיר
ותה עצה בלעם ואויב ויתרו
ויתרו שכרה²⁵ וזכו מבני בניו
יפרים יושבי יעבץ תרעתים
י' בית רכב וכתיב²⁶ ובני קיני
לינו מיבעי ליה א"ר אבא בר
בירו²⁷ וישימו עליו שרי מסים
מלמד שהביאו מלכך ותלו לו
להם איסמנים אני אמרו לו
שמששים (לבנים) למען ענותו
יעה בסבלותם ד' ישראל ויבן
שמשכנות את בעלזיהן וח"א
נזין מתמסכן²⁷ את פיתום ואת
נקרא שמה רעמסס שראשון
נקרא שמה פיתום שראשון
נה וכן יפרוין כן רבו וכן פרוין
ה וכן יפרוין²⁸ ויקוצו מפני בני
עבדיו מצרים את בני ישראל
בפרך

21. כִּי מִי נָח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
וְנָדַט 22. וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הָאֵם וְעַל הָאֵם
הָאֵם: שְׁמוֹת יָד כֹּ 23. עֵתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל יְיָ
וְיִיד וְיָבֵא עֲשׂוֹן מִן הַשָּׁרָה וְהָאֵם עֵינָהּ: בְּרֹאשִׁית כֹּ
דְּבַר יִהְיֶה אֲשֶׁר בְּנֵי עַד וְיִיד וְיָבֵא אֶת הָאֵם:
וְיִיד: שְׁמוֹת אֵי 29. וְיִיד מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי

[illegible]

(6) כ"א רבי עקיבא. רש"י.
(7) יומא ט"ז. (8) שמה חבלתך.
(9) אמן. (10) כ"א ויטון להם.
(11) רש"י. (12) כ"א ל"ג.
(13) (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

הגהות הב"ה

(6) רש"י ד"ה ולמאן
דאמר במי כפר: (3) ד"ה
ולבן וכו' הימים הס"ד
ואח"כ מ"ה בן שנפנה
בלי' מיתות בן יפונה
נמחק:

מוסף רש"י

שהיתה פועה. שפועה
ומדברת והנה לולד כדך
הנשים המפייסות חיות
הכוכה (ששוח א טו).
חורגו דקנו הוה. וילדה
לו אמו של כלל את עתניאל
(במדבר כ"ב).

כפר כפס רך. משכס דזכרים וזכר עד שהרגילם לעבודה: כפריכה. כשכרון גוף ומתנים וחזקה: ה"ג כעבודה קשה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן שהיו מחליפין וכו'. וזו היא קשה שלא היו רגילים בכך: ולמאן דאמר (6). כפרך קמא כפה רך האי כפרך כמלך ודאי פריכה היא דהכמיז וימכרו: ושופסות. כשמושיבין הסור על גבי כירה קרי לה שפיסה: אחת של חמין. לחוץ רגלי בעליהן כשה: בין שפסס. בין מזרי השדות מקומות לנזקין. מלך גבול השדה גבול מכאן ומכאן מכאן
בפרך רבי אלעזר אמר בפה רך רבי שמואל בר נחמני אמר בפריכה וימכרו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובכלבים וגו' אמר רבא בתחילה בחומר ובכלבים ולבסוף ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן שהיו מחליפין מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים ולמ"ד נמי התם בפה רך הכא ודאי בפריכה דרש ⁶ רב עירא בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים ⁷ בשעה שהולכות לשאוב מים הקב"ה מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים וכאות ושופתות שתי קדירות אחת של חמין ואחת של דגים ומוליכות אצל בעליהן לשדה ומרחיצות אותן וסכות אותן ומאכילות אותן ומשקות אותן ונוקקות להן בין שפתיים שנאמר ² אם תשכבון בין שפתיים וגו' בשכר תשכבון בין שפתיים וכו' ישראל לביזת מצרים שנאמר ² כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקק חרוץ וכיון שמתעברות באות לבתיהם וכיון שמגיע זמן מולדתהן הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח שנאמר ³ תחת התפוח עוררתך ⁴ וגו' והקב"ה שולח משמי מרום מי שמנקיר ומשפיר אותן כחיה זו שמשפרת את הולד שנאמר ⁴ ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים לא רחצת למשעי וגו' ⁵ ומלמך להן שני עגולין אחד של שמן ואחד של דבש שנאמר ⁵ ויניקוהו דבש מסלע ושמן וגו' וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן ונעשה להם נס ונבלעין בקרקע ומביאין שוורים וחורשין על גבן שנאמר ⁶ על גבי חרשו חורשים וגו' לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה שנאמר ⁷ רכבה כצמח השדה נתתך וכיון שמתגדלן באין עדרים עדרים לבתיהן שנאמר ⁷ ותרכי ותגדלי ותבואי בעדי עדים אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים וכשנגלה הקב"ה על הים הם הכירוהו תחלה שנאמר ⁸ זה אלי ואנוהו ⁹ ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות וגו' רב ושמואל חד אמר אשה ובתה וחד אמר כלת וחמותה מ"ד אשה ובתה יוכבד ומרים ומ"ד כלת וחמותה יוכבד ואלישבע תניא כמ"ד אשה ובתה דתניא שפרה זו יוכבד ולמה נקרא שמה שפרה שמשפרת את הולד ד"א שפרה שפרו ורבו ישראל בימיה פועה זו מרים ולמה נקרא שמה פועה שהיתה פועה ¹⁰ (ומוציאה את הולד) ד"א פועה שהיתה פועה כרוח הקודש ואומרת עתידה אמי שחלד בן שמושיע את ישראל ¹⁰ ויאמר בילדכן את העבריות וגו' מאי אבנים א"ר חנן סימן גדול מסר להן אמר להן בשעה שכוורת לילד יריכותיה מצטננות כאבנים ואית דאמר כדכתיב ¹¹ ואורד בית היוצר והנה הוא עושה מלאכה על האבנים מה יוצר זה ירך מכאן וירך מכאן וסדן באמצע אף אשה ירך מכאן וירך מכאן והולד באמצע ¹² אם בן הוא והמתן אותו א"ר חנינא סימן גדול מסר להן בן פניו למטה בת פניה למעלה ¹² ותיראן המילדות את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן וגו' להן מיבעי ליה א"ר יוסי בר' חנינא מלמד שתבען לדבר עבירה ולא נתבעו ¹² ותחייין את הילדים תנא לא דיין שלא המיתו אותן אלא שהיו מספיקות להם מים ומזון ¹³ ותאמרן המילדות אל פרעה כי לא כנשים וגו' מאי חיות אילימא חיות ממש אטו חיה מי לא צריכה חיה אחרית לאולודה אלא אמרו לו אומה זו כחיה נמשלה יהודה ¹⁴ גור אריה דן ¹⁵ יהי דן נחש נפתלי ¹⁶ אילה שלוחה יששכר ¹⁷ חמור גרם יוסף ¹⁸ בכור שור בנימין ¹⁹ זאב ישרף דכתיב ביה כתיב ביה ודלא כתיב ביה כתיב (ביה) ²⁰ מה אמך לביא בין אריות רבצה וגו' ²¹ ויהי כי יראו המילדות את האלהים ויעש להם בתים רב ושמואל חד אמר בתי כהונה ולויה וחד אמר בתי מלכות מ"ד בתי כהונה ולויה אהרן ומשה ומ"ד בתי מלכות דוד נמי ממרים קאתי דכתיב ²² ותמת עזובה (אשת כלב) ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור וכתיב ²³ ודוד בן איש אפרתי וגו' ²⁴ וכלב בן חצרון הוליד את עזובה ואשה ואלה בניה ישר ושובב וארדון בן חצרון ²⁵ בן יפנה הוא בן שפנה מעצת מרגלים ואכתי בן קנז הוא דכתיב ²⁶ וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב ²⁷ אמר רבא חורגו דקנו הוה וילמה נקרא בן יפונה על שם מעשיו: ה"ג ואכתי בן קנז הוא: חורגו דקנו. בן אשמו של קנז היה כלב ונמלא עתניאל אחיו מאמו: דיקא

בפרך רבי אלעזר אמר בפה רך רבי שמואל בר נחמני אמר בפריכה וימכרו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובכלבים וגו' אמר רבא בתחילה בחומר ובכלבים ולבסוף ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן שהיו מחליפין מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים ולמ"ד נמי התם בפה רך הכא ודאי בפריכה דרש ⁶ רב עירא בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים ⁷ בשעה שהולכות לשאוב מים הקב"ה מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים וכאות ושופתות שתי קדירות אחת של חמין ואחת של דגים ומוליכות אצל בעליהן לשדה ומרחיצות אותן וסכות אותן ומאכילות אותן ומשקות אותן ונוקקות להן בין שפתיים שנאמר ² אם תשכבון בין שפתיים וגו' בשכר תשכבון בין שפתיים וכו' ישראל לביזת מצרים שנאמר ² כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקק חרוץ וכיון שמתעברות באות לבתיהם וכיון שמגיע זמן מולדתהן הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח שנאמר ³ תחת התפוח עוררתך ⁴ וגו' והקב"ה שולח משמי מרום מי שמנקיר ומשפיר אותן כחיה זו שמשפרת את הולד שנאמר ⁴ ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים לא רחצת למשעי וגו' ⁵ ומלמך להן שני עגולין אחד של שמן ואחד של דבש שנאמר ⁵ ויניקוהו דבש מסלע ושמן וגו' וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן ונעשה להם נס ונבלעין בקרקע ומביאין שוורים וחורשין על גבן שנאמר ⁶ על גבי חרשו חורשים וגו' לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה שנאמר ⁷ רכבה כצמח השדה נתתך וכיון שמתגדלן באין עדרים עדרים לבתיהן שנאמר ⁷ ותרכי ותגדלי ותבואי בעדי עדים אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים וכשנגלה הקב"ה על הים הם הכירוהו תחלה שנאמר ⁸ זה אלי ואנוהו ⁹ ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות וגו' רב ושמואל חד אמר אשה ובתה וחד אמר כלת וחמותה מ"ד אשה ובתה יוכבד ומרים ומ"ד כלת וחמותה יוכבד ואלישבע תניא כמ"ד אשה ובתה דתניא שפרה זו יוכבד ולמה נקרא שמה שפרה שמשפרת את הולד ד"א שפרה שפרו ורבו ישראל בימיה פועה זו מרים ולמה נקרא שמה פועה שהיתה פועה ¹⁰ (ומוציאה את הולד) ד"א פועה שהיתה פועה כרוח הקודש ואומרת עתידה אמי שחלד בן שמושיע את ישראל ¹⁰ ויאמר בילדכן את העבריות וגו' מאי אבנים א"ר חנן סימן גדול מסר להן אמר להן בשעה שכוורת לילד יריכותיה מצטננות כאבנים ואית דאמר כדכתיב ¹¹ ואורד בית היוצר והנה הוא עושה מלאכה על האבנים מה יוצר זה ירך מכאן וירך מכאן וסדן באמצע אף אשה ירך מכאן וירך מכאן והולד באמצע ¹² אם בן הוא והמתן אותו א"ר חנינא סימן גדול מסר להן בן פניו למטה בת פניה למעלה ¹² ותיראן המילדות את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן וגו' להן מיבעי ליה א"ר יוסי בר' חנינא מלמד שתבען לדבר עבירה ולא נתבעו ¹² ותחייין את הילדים תנא לא דיין שלא המיתו אותן אלא שהיו מספיקות להם מים ומזון ¹³ ותאמרן המילדות אל פרעה כי לא כנשים וגו' מאי חיות אילימא חיות ממש אטו חיה מי לא צריכה חיה אחרית לאולודה אלא אמרו לו אומה זו כחיה נמשלה יהודה ¹⁴ גור אריה דן ¹⁵ יהי דן נחש נפתלי ¹⁶ אילה שלוחה יששכר ¹⁷ חמור גרם יוסף ¹⁸ בכור שור בנימין ¹⁹ זאב ישרף דכתיב ביה כתיב ביה ודלא כתיב ביה כתיב (ביה) ²⁰ מה אמך לביא בין אריות רבצה וגו' ²¹ ויהי כי יראו המילדות את האלהים ויעש להם בתים רב ושמואל חד אמר בתי כהונה ולויה וחד אמר בתי מלכות מ"ד בתי כהונה ולויה אהרן ומשה ומ"ד בתי מלכות דוד נמי ממרים קאתי דכתיב ²² ותמת עזובה (אשת כלב) ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור וכתיב ²³ ודוד בן איש אפרתי וגו' ²⁴ וכלב בן חצרון הוליד את עזובה ואשה ואלה בניה ישר ושובב וארדון בן חצרון ²⁵ בן יפנה הוא בן שפנה מעצת מרגלים ואכתי בן קנז הוא דכתיב ²⁶ וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב ²⁷ אמר רבא חורגו דקנו הוה וילמה נקרא בן יפונה על שם מעשיו: ה"ג ואכתי בן קנז הוא: חורגו דקנו. בן אשמו של קנז היה כלב ונמלא עתניאל אחיו מאמו: דיקא

1. ויקררו את חייהם
בעבודה קשה בחומר
ובכלבים ובכל עבודה
בשדה את כל עבודתם
אשר עבדו בהם בפרך:
שמות א יד
2. אם תשכבון בין
שפתיים כנפי יונה נחפה
בכסף ואברותיה בירקק
חרוץ: תהלים סו י
3. מי זאת עלה מן
המדבר מתרפקת על
דודת תחת התפוח
עוררתך שמה חבלתך
אמר שמה חבלת
ילדתך:
שיר השירים ח ה
4. ומולדותיך ביום
הולדת אותך לא כרת שרך
ובמים לא רחצת למשעי
והמלך לא המלחת
והתחל לא התלחת:
יוחאל טו ד
5. ירבהו על בתי
אֶרֶץ ויאכל תנובת שְׂדֵי
וַיִּנְקְדוּ דָּבֶשׁ מִסֵּלַע וְשֶׁמֶן
מִחִלְמֵשׁ צוּר:
דברים לב יג
6. על גבי חרשו חורשים
האֶרֶץ לַמִּעֲנִיָּתָם:
תהלים קט ג
7. רכבה כצמח השדה
נתתך ותרכי ותגדלי
ותבואי בעדי עדרים
שְׂדֵי נָבֹה וְשֶׁעֶרְךָ צִמָּח
ואת ערב וְעֶרְיָה:
יוחאל טו ז
8. עיו חמרת יה יהיה לי
לישועה זה אלי ואנוהו
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּמְנוּהוּ:
שמות טו ב
9. ויאמר מלך מצרים
למילדת העבריות אשר
שם האחת שפרה ושם
השנית פועה:
שמות א טו
10. ויאמר בילדכן את
העבריות וראיתן על
האבנים אם בן הוא
והמתן אותו ואם בת היא
והקרינה: שמות א טו
11. אורד בית היוצר
והנה הוא עושה מלאכה
על האבנים:
יחזקאל יח ג
12. ותיראן המילדות את
האלהים ולא עשו
כאשר דבר אליהן מלך
מצרים ותחייין את
הילדים: שמות א יז
13. ותאמרן המילדות
אל פרעה כי לא כנשים
המצריות העבריות כי
חיות הנה בטרם תבוא
אלהן המילדות וילדו:
שמות א ט
14. גור אריה יהודה
מִסְרָף בְּנֵי עֲלִיָּה כָרַע
רִכְץ כְּאַרְיֵה וּבִלְבָּי מִי
קִיָּמָנָה: בראשית מט ט
15. יד ידן נָחַשׁ עַל רֶגֶל
שָׁפִיץ אֶרֶץ הַנֶּחֱשׁ
עֲקָבִי סוֹס וַיִּפֹּל רִכְבּוֹ
אחור: בראשית מט יז
16. נפתלי אֵילָה שְׁלֹחָה
הנחת אמרי שפר:
בראשית מט כא
17. יששכר חמור גרם
רִבְץ בֵּין הַמִּשְׁפָּחִים:
בראשית מט יד
18. בכור שורו הדר לו
וְקָרְנֵי רֹאשׁ קָרְנָיו בָּהֶם
עֲמִים יִנָּח וְחֲרוֹן אִפְסִי
אֶרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם
וְהֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה:
דברים לג יז
19. בנימין זאב ישרף
בְּבֶקֶר יֹאכֵל עֵד וְלַעֲרַב
יִתְלַק שֶׁלֹּה:
בראשית מט כז
20. ואמר מזה אפק לביא בן אריות רכצה בתוך כפרים רבתה גורית: יחזקאל יט ב
21. ויהי כי יראו המילדות את האלהים ויעש להם בתים: שמות א כא
22. ותקח עזובה ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור: דברי הימים א ב יט
23. ודוד בן איש אפרתי הוה מבית לחם יהודה ושמו ישי ולו שמונה בנים ותאיש בימי שאול וכן בא באנשים: שמואל א יז כ
24. וכלב בן חצרון הוליד את עזובה אשה ואח יריעות ואלה בניה ישר ושובב וארדון: דברי הימים א ב יח
25. למטה יהודה כלב בן יפנה: במדבר יג ו
26. וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב הקטן ממנו ויהן לו את עבקה בתו לאשה: שופטים א יג

1. על כל היתה תברין
 כלכלן בן יפנה חקניו
 נעלה עד היום הזה
 אשר מלא אחרי י אלהי
 ישראל: והשע י ד
 2. לאשור אב תוקע
 ודי שתי נשים ואלה
 תעצה:
 3. דברי הימים א ד ה
 ובני ואלה צרת
 וצור ואלה:
 דברי הימים א ד ז
 4. ויצו פרעה כל עמלו
 לאמר כל בן חילו
 היארה תשליכוה וכל
 הבת תחיון:
 שמות א כב
 5. וילך איש מבית לוי
 וחק את בני לוי:
 שמות א כ
 6. ותגור ואלה קרן
 ועל דרכיו נה וסד:
 איוב כב כח
 7. מושיב ערבת היות
 אם וקבני שמחה חבית
 יד: תהלים קיג ט
 8. ויש אשר עמדם
 ויכבר בת לוי אשר ילדו
 אהה ללוי במצרים
 ותלת לעמם את אחיו
 ואמר משלו את מרים
 אחות: במדבר כט ט
 9. ותהי רחל ואלה
 ותרא אחו כי טוב הוא
 ויעצרו שלשה
 יד: שמוט ב ד
 10. וירא אלהים את
 האור כי טוב ויברך
 אלהים בן האור בן
 החשך: בראשית ד ד
 11. ולא יכלה עוד
 העינו וחקל לו כבת
 גזו ותחמשה בחקו
 ובקפת ותחם שם א
 שפת ותשם ספוק על
 שם: שמוט ב ד
 12. אחוז לו שועלים
 שועלים קטנים מחבלים
 קרבים וברוניו סמור:
 שיר השירים כ